

Tajnice

KOJE JAKO PUNO RADE

Kakve su socijalne i ekonomske posljedice prekovremenog rada? Je li prekovremeni rad zaista isplativ za tvrtku te koje su njegove prednosti i nedostaci kako za pojedinca tako i za tvrtku?

Krunoslav Čosić

Koliko ste jučer proveli sati na poslu? Osam sati? Ili pak više od osam sati? Mnoge tajnice na poslu ostaju i kada završi radno vrijeme. Neke su savjesne i ne idu kući dok posao ne završe, dok druge niti ne smiju pomisliti na odlazak jer su toliko zatrpane poslom da kod kuće ne bi imale mir. Čak bi se možda od kuće vratile na posao jer bi ih proganjao njihov posao. I dok smo nekada posao ostavljali u uredu, danas, čak i ako idemo u poslijepodnevni satima, kući nosimo sa sobom posao – prijenosno računalo i mobitel postali su mobilni ured. Preko ova dva uređaja smo spojeni s poslom, te sa šefom koji nas može u bilo koje vrijeme nazvati ili pak poslati e-mail.

PRIVATNI ŽIVOT – ŠTO JE TO?

Što je s privatnim životom – muž, djeca, prijatelji, hobi, putovanja? Odmor? Sve to postaje nebitno jer su danas nule postale najbitnije, te koliko se može ostvariti rasta u ovoj godini. Stoga niti ne iznenađuje saznanje kako mnogi menadžeri namjerno ne žele u tekućoj godini ostvariti veći rast od onoga koji mogu

iz razloga što će sljedeće godine morati imati još veći rast.

Tamo gdje su menadžeri, nalaze se i tajnice. I dok se lagano stvara klima u kojoj oni koji rade trebaju biti sretni samom činjenicom što rade, bez obzira koliko posla i koliko ljudi pri tome zamjenjuju, istovremeno se pojavljuju i neki negativni učinci kako za djelatnike tako i za same tvrtke.

Ako je netko samac tada mu odlazak kući i ne znači baš previše te radije možda ostaje duže na poslu. Ili pak, ako atmosfera kod kuće nije bajna, tada se ostatak na poslu čini idealnim za bježanje od situacije kod kuće – svađe, problemi, djeca koja ne slušaju... Na kraju tajnica koja radi, nakon dolaska kući mora odraditi još jednu smjenu – pranje, čišćenje, kuhanje. Nije li možda lakše ostati na poslu za računalom. S druge strane duže sjedenje za računalom znači automatski i manje kretanja, previše boravka u zatvorenom prostoru, opasnost za kičmu i vid. Iako se o tome ne brinemo, kada nas uhvate prvi bolovi u ramenima, zbog

stalne skučenosti za računalom, shvatit ćemo koliko će nas koštati naše zdravlje. Ako ste za svoje prekovremene sate dodatno plaćeni, probajte istražiti koliko košta odlazak kod masera, u toplice, te koliko će vaš kasniji izostanak s posla koštati tvrtku. Možete li zamisliti kako bi izgledao jedan dan bez vas u tvrtki. Kako bi se snašli, tko bi odgovarao na sve telefonske pozive, bi li našli sve one dokumente koje traže, tko bi organizirao sastanke... Tajnica je bitan dio svake tvrtke i dok funkcionira sve kako treba nitko ne razmišlja o tome.

VRIJEME ZA SEBE, NE SAMO ZA TVRTKU

Nije niti čudno da je sve manji broj ljudi u Hrvatskoj protiv zabrane rada nedjeljom, koja uistinu više šteti našem društvu nego što koristi. Ljudi koji po cijele dane rade kasno do navečer jednostavno nemaju vremena za kupnju, za sebe. Postavlja se pitanje gdje potrošiti novac koji se tijekom radnog tjedna zaradi. Jasno, pitanje plaćanja rada nedjeljom je sasvim nešto drugo i bitnije, i svakako nije u redu da ljudi imaju samo dva slobodna dana u mjesec dana. Što će biti s njihovima obiteljima, djecom, životom, to nikoga ne zabrinjava. Isto tako ako tajnica ostaje prekovremeno na poslu, a radi se o djevojci između 20 i 30 godina života, kako će ona srediti svoj život? Hoće li jedino mjesto druženja postati Facebook i druge društvene mreže koje mnogi poslodavci zabranjuju na radnom mjestu?

Ako tajnica radi više od osam sati, kakav će njezin radni učinak biti sljedeći dan? Hoće li griješiti, imati onaj neophodni osmijeh na licu, ugodan glas preko telefona, susretljivost na svaki zahtjev radnika ili uprave? Tvrtka će joj možda i platiti prekovremene sate, ali nitko ne mjeri štete koje nastaju zbog premorenosti poslom.

Djelatnica će zbog toga razloga prije promijeniti posao, što opet nije u interesu tvrtke, jer je potrebno raspisati natječaj koji se treba provesti u djelo te tako doći do nove tajnice. Zatim potrebno je vrijeme u kojem će nova osoba morati upoznati tvrtku, poslovne partnere, specifičnosti pojedinih poslovnih partnera. Možda nakon određenog probnog rada tvrtka shvati kako to nije osoba za njih, što to isto može shvatiti i djelatnica. I opet ispočetka. S druge strane djelatnica u tom slučaju može profitirati jer će u sljedeću tvrtku donijeti svoje ogromno iskustvo, poznavanje posla, a ako se odluči za prelazak kod konkurencije tada će prethodnoj tvrtki zasigurno biti nanosena i šteta u budućnosti jer konkurencija poznaje sve njihove slabosti. Ali i prednosti. Stoga nije čudno da se danas sve više tvrtki osigurava dodatnim ugovorima sa svojim djelatnicima u kojima im zabranjuju rad kod izravne konkurencije u razdoblju od recimo godinu dana.

LJUBOMORA

Vratimo se još na socijalni život tajnice. Ako je preza-poslena i nije u vezi, tada će vjerojatno unutar tvrtke doći do socijalizacije odnosno ljubavne veze, a možda

Tajnica je bitan dio svake tvrtke i dok funkcionira sve kako treba nitko ne razmišlja o tome.

kasnije i braka. Ovo bi moglo stvoriti dodatne probleme ne samo tvrtki nego i djelatnici. Naime od tog trenutka krenut će ogovaranja koja mogu poremetiti radnu atmosferu u tvrtki. Moguće su i zloupotrebe – ako se ljubav javi između šefa i tajnice, tada će drugi radnici vjerojatno biti u nepovoljnijem položaju. Ako u tvrtki postoji samo jedna tajnica, tada situacija može bezbolnije proći, i ako su i tada mogući problemi kao što su: tajnica ima zaštitnika, može utjecati na njegove odluke oko posla, to jest kome će dati unaprjeđenje, lakši posao...

Ako je tajnica u vezi ili pak udata, tada su moguće sumnje kod njezinog partnera gdje njegova partnerica provodi vrijeme. Ljubomora čini čuda i probleme, čak i tamo gdje ih možda nema. S druge strane tajnica koja provodi previše vremena na poslu sa svojim radnim kolegama, htjela ili ne htjela, vremenom će se početi nekome sviđati ili će se njoj početi sviđati simpatične upadice kolega. Dok je na radnom mjestu, u redovnom vremenu, ništa se neće događati, ali navečer, kada u uredu ostane s jednim kolegom, bez svjedoka, mogući su različiti scenariji.

SOCIJALNA KOMPONENTA

Spomenuli smo socijalne mreže kao što su Facebook i u posljednje je vrijeme sve popularniji Twitter.

Ako tajnica ima mogućnost odlaska na takve internet servise, tada će sve češće provoditi vrijeme na njima jer će joj to biti jedini način komunikacije i druženja s ljudima. U večernjim satima, kad dolazi doma, sigurno više neće biti zainteresirana za druženje nego će razmišljati kako da što prije dođe do kreveta i odmori se za sljedeći radni dan.

U takvoj situaciji opada i koncentriranost te se pojavljuje ovisnost o socijalnim mrežama, što utječe na posao, učinkovitost na poslu i koncentraciju. Njezine aktivnosti na mreži može pratiti bilo tko, pa tako i njezin šef. Stoga je poželjno da i šefovi budu dio ovakvih mreža te da mogu pratiti što se događa za vrijeme radnog vremena.

S godinama žena stari te tako i odugovlači s ulogom majke, što može imati posljedice i komplikacije u trudnoći, ako prvo dijete ne bude rođeno prije 30 godine.

Prekovremeni rad nije zdrav niti za koga, a niti je dugoročno dobar za tvrtku. Kratkoročno je povoljan za tvrtku. Međutim u današnje vrijeme i tvrtke i pojedinci si teško mogu priuštiti neprihvatanje prekovremenih sati. Prebrzo se živi, konkurencija je neumoljiva, tako da i u budućnosti možemo očekivati radno vrijeme duže od 8 sati. Bitno je barem ne pretjerati. Jer postoje i oni koji se priviknu na prekovremeni rad i uopće nemaju svoj život izvan tvrtke. □